HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

15 aprilie 2010 *

În cauza C-511/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Bundesgerichtshof (Germania), prin decizia din 1 octombrie 2008, primită de Curte la 25 noiembrie 2008, în procedura

Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH

împotriva

Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul J.-C. Bonichot, președinte de cameră, doamna C. Toader (raportor), domnii C. W. A. Timmermans, P. Kūris și L. Bay Larsen, judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: doamna R. Șereș, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 octombrie 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV, de K. Haase, Rechtsanwalt;

— pentru guvernul german, de domnul M. Lumma și de doamna S. Unzeitig, în calitate de agenți;

— pentru guvernul spaniol, de domnul J. Rodríguez Cárcamo, în calitate de agent;

— pentru guvernul austriac, de doamna C. Pesendorfer, în calitate de agent;

— pentru guvernul portughez, de domnul L. Inez Fernandes și de doamna H. Almeida, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii W. Wils și H. Krämer, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 ianuarie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) din Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță (JO L 144, p. 19, Ediție specială, 15/vol. 4, p. 160).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Handelsgesellschaft Heinrich Heine GmbH (denumită în continuare „Handelsgesellschaft Heinrich Heine"), pe de o parte, și Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen eV (denumită în continuare „Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen"), pe de altă parte, cu privire la practica de a imputa consumatorilor în contractele la distanță, în cazul retractării, costurile de expediere a mărfurilor.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

3 Considerentul (4) al Directivei 97/7 prevede:

„întrucât introducerea noilor tehnologii antrenează o multiplicare a mijloacelor puse la dispoziția consumatorilor de a obține informații privind ofertele prezentate pe întreg teritoriul Comunității și pentru a comanda aceste produse; întrucât anumite state membre au luat deja măsuri diferite sau divergente de protecție a consumatorilor în materie de vânzare la distanță, cu incidență negativă asupra concurenței între întreprinderi în cadrul pieței interne; întrucât, în consecință, este necesară introducerea la nivel comunitar a unui minimum de norme comune în acest domeniu".

4 Considerentul (14) al directivei menționate prevede:

„întrucât consumatorul nu are posibilitatea de a vedea produsul în mod concret sau de a aprecia natura serviciului furnizat înainte de încheierea contractului; întrucât ar trebui să se prevadă un drept de retractare din contract, în lipsa prevederilor contrare ale prezentei directive; întrucât, pentru ca acest drept să nu rămână pur formal, eventualele costuri suportate de consumator atunci când își exercită dreptul de retractare trebuie să fie limitate la costuri directe de returnare a bunurilor; întrucât acest drept de retractare nu trebuie să prejudicieze drepturile consumatorului, în temeiul legislației interne, mai ales în ceea ce privește primirea produselor deteriorate, a serviciilor defectuoase sau a produselor și serviciilor care nu corespund descrierii

din ofertă; întrucât este de competența statelor membre să determine alte condiții și modalități consecutive exercitării dreptului de retractare”.

5 Articolul 4 din această directivă, intitulat „Informații prealabile”, prevede următoarele la alineatul (1):

„Consumatorul trebuie să beneficieze, în timp util înainte de încheierea contractului, de informațiile următoare:

[…]

(c) prețul bunurilor sau serviciilor, cu toate taxele incluse;

(d) costuri de livrare, după caz;

[…]”

6 Articolul 6 din aceeași directivă, intitulat „Dreptul de retractare", prevede următoarele la alineatele (1) și (2):

„(1) Pentru orice contract la distanță, consumatorul dispune de un termen de cel puțin șapte zile lucrătoare pentru a se retracta din contract, fără penalități și fără indicarea vreunui motiv. Singurele cheltuieli care pot fi imputate consumatorului datorită exercitării dreptului său de a se retracta sunt costurile directe de returnare a mărfurilor.

[…]

(2) În cazul în care dreptul de retractare a fost exercitat de către consumator în conformitate cu prezentul articol, furnizorul este obligat să ramburseze gratis sumele plătite de consumator. Singurele cheltuieli care pot fi imputate consumatorului datorită exercitării dreptului de retractare sunt costurile directe ale returnării bunurilor. Rambursarea trebuie efectuată cât mai curând posibil și, în orice caz, în termen de treizeci de zile."

7 Articolul 14 din directiva menționată, intitulat „Clauză minimală", prevede:

„Statele membre pot introduce sau menține, în domeniul reglementat de prezenta directivă, dispoziții mai stricte, compatibile cu [T]ratatul [CE], pentru a asigura un nivel mai ridicat de protecție a consumatorului. Aceste dispoziții cuprind, după caz, interzicerea, pentru motive de interes general, a comercializării pe teritoriul lor a anumitor produse sau servicii, în special medicamente, prin contracte la distanță, cu respectarea prevederilor tratatului."

Reglementarea națională

8 Articolul 2 din Legea privind acțiunile în încetare în cazul încălcării dreptului consumatorilor sau al altor încălcări (Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen) prevede:

„(1) Orice încălcare a dispozițiilor care vizează protecția consumatorilor (legile privind protecția consumatorilor), în alt mod decât cu ocazia aplicării sau a recomandării condițiilor generale de vânzare, poate face obiectul unei acțiuni în încetare în interesul protecției consumatorilor. În cazul în care încălcările săvârșite într-o întreprindere comercială sunt cauzate de o faptă a unui angajat sau a unei persoane mandatate, acțiunea în încetare este introdusă de asemenea împotriva proprietarului întreprinderii.

(2) În sensul prezentei dispoziții, «legile privind protecția consumatorilor» înseamnă:

1. dispozițiile Codului civil [Bürgerliches Gesetzbuch, denumit în continuare «BGB») care sunt aplicabile […] contractelor la distanță încheiate între un comerciant și un consumator […]

[…]”

9 Articolul 312d din BGB, intitulat „Dreptul de retractare și de restituire în contractele la distanță”, prevede următoarele la alineatul (1):

„Consumatorul care a încheiat un contract la distanță dispune de dreptul de retractare descris la articolul 355. În cazul în care contractul are ca obiect furnizarea de mărfuri, acest drept de retractare poate să fie înlocuit cu dreptul de restituire prevăzut la articolul 356.”

10 Potrivit articolului 346 din BGB, intitulat „Efectele rezoluțiunii contractului”:

„(1) Dacă o parte contractantă se prevalează de o clauză rezolutorie contractuală sau legală, în cazul rezoluțiunii, prestațiile primite trebuie restituite și fructele efectiv dobândite, predate.

(2) În locul obligației de restituire sau de predare, debitorul trebuie să plătească o despăgubire în măsura în care:

1) restituirea sau predarea este exclusă prin natura dobândirii;

2) acesta a consumat, a cedat, a grevat, a modificat sau a transformat bunul primit;

3) bunul primit s-a deteriorat sau a încetat să existe; cu toate acestea, uzura corespunzătoare unei utilizări normale nu este luată în considerare la calcularea despăgubirii.

Dacă în contract se stipulează o contraprestație, aceasta trebuie luată în considerare la calcularea despăgubirii; dacă se datorează o despăgubire pentru foloasele obținute dintr-un împrumut, se poate face dovada că valoarea foloaselor era inferioară.

(3) Este exclusă obligația de despăgubire:

1) dacă defectul care stă la baza rezoluțiunii nu a survenit decât în cursul modificării sau al transformării bunului;

2) în măsura în care creditorul este responsabil de deteriorarea sau de distrugerea bunului sau dacă prejudiciul s-ar fi produs și în cazul în care bunul s-ar fi aflat în posesia sa;

3) dacă, în cazul în care există o condiție rezolutorie legală, deteriorarea sau distrugerea a survenit la partea interesată, deși aceasta din urmă a acționat cu aceeași diligență de care dă dovadă în mod obișnuit în cazul propriilor bunuri.

Îmbogățirea restantă trebuie restituită.”

11 Articolul 347 din BGB, intitulat „Utilizare după rezoluțiune", prevede următoarele la alineatul (2):

„Dacă debitorul returnează obiectul, dacă plătește o despăgubire sau dacă obligația de a plăti o astfel de despăgubire este exclusă prin articolul 346 alineatul (3) punctul 1 sau 2, cheltuielile necesare pe care acesta le-a efectuat îi sunt rambursate. Orice alte cheltuieli sunt rambursate atunci când au contribuit la o îmbogățire a creditorului."

12 Articolul 355 din BGB, intitulat „Dreptul de retractare în contractele de consum", prevede următoarele la alineatul (1):

„În cazul în care legea conferă un drept de retractare consumatorului în conformitate cu prezenta dispoziție, consumatorul încetează să mai fie legat de declarația de voință pe care a efectuat-o la încheierea contractului dacă retractează această declarație de voință în termen. Retractarea nu trebuie să fie motivată și trebuie să fie adresată comerciantului fie în scris, fie prin returnarea bunului în termen de două săptămâni; în vederea respectării termenului menționat, este suficient ca expedierea bunului să fie efectuată în cadrul acestui termen."

13 Articolul 356 din BGB, intitulat „Dreptul de restituire în contractele încheiate cu consumatorii", prevede următoarele la alineatul (1):

„În măsura în care legea prevede în mod expres, dreptul de retractare prevăzut la articolul 355 poate să fie înlocuit în contract cu un drept de restituire nelimitat în cazul în care contractul este încheiat pe baza unui prospect de vânzare. În acest scop, este necesar ca, în prealabil:

1. prospectul de vânzare să cuprindă informații clare cu privire la dreptul de restituire,

2. consumatorul să fi putut lua cunoștință în detaliu de prospectul de vânzare în absența comerciantului și

3. dreptul de restituire să fie prevăzut în scris în favoarea consumatorului."

14 Articolul 357 din BGB, intitulat „Efectele juridice ale retractării și ale restituirii", este redactat după cum urmează:

„(1) Fără a aduce atingere unei dispoziții contrare, normele privind rezoluțiunea legală se aplică prin analogie dreptului de retractare și de restituire. Articolul 286 alineatul (3) se aplică în mod corespunzător obligației de rambursare a plăților în conformitate cu această dispoziție; termenul pe care îl fixează începe să curgă odată cu declarația de retractare sau de restituire efectuată de consumator. În ceea ce privește obligația de rambursare a consumatorului, termenul începe astfel să curgă în momentul în care acesta trimite declarația sa; în ceea ce privește obligația de rambursare a vânzătorului, termenul începe să curgă în momentul în care îi parvine această declarație.

[…]

(3) Prin derogare de la articolul 346 alineatul (2) prima teză punctul 3, consumatorul trebuie să plătească o despăgubire în cazul unei deteriorări care rezultă dintr-o

utilizare conformă a bunului, cu condiția să fi fost informat în scris în legătură cu această consecință juridică cel mai târziu în momentul încheierii contractului, precum și în legătură cu posibilitatea de a evita această consecință. Consumatorul nu este obligat să plătească o astfel de despăgubire atunci când deteriorarea rezultă exclusiv din examinarea bunului. Articolul 346 alineatul (3) prima teză punctul 3 nu se aplică în cazul în care consumatorul a fost informat în mod corect cu privire la dreptul său de retractare sau în cazul în care a luat cunoștință de acesta prin orice alt mijloc.

(4) Alineatele care precedă enunță drepturile părților în mod exhaustiv."

15 Articolul 448 din BGB, intitulat „Costurile de livrare și costuri similare", prevede următoarele la alineatul (1):

„Vânzătorul suportă costurile de predare a bunului, cumpărătorul suportă costurile de primire și de expediere a bunului spre un loc, altul decât locul de executare."

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

16 Handelsgesellschaft Heinrich Heine este o societate specializată în vânzarea prin corespondență. Potrivit condițiilor generale de vânzare ale acestei societăți, consumatorul trebuie să plătească suma de 4,95 euro, cu titlu de costuri de expediere. Această sumă nu se rambursează de către furnizor în cazul retractării.

17 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, o asociație de consumatori de drept german, a formulat împotriva Handelsgesellschaft Heinrich Heine o acțiune în încetare care urmărește ca aceasta din urmă să renunțe la a imputa consumatorului, în cazul retractării, costurile de expediere a mărfurilor.

18 Cererea formulată de Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen a fost admisă în primă instanță.

19 Apelul introdus de Handelsgesellschaft Heinrich Heine împotriva acestei decizii a fost respins de Oberlandsgericht Karlsruhe.

20 Sesizat cu un recurs de Handelsgesellschaft Heinrich Heine, Bundesgerichtshof constată că dreptul german nu conferă în mod explicit consumatorului niciun drept de rambursare a costurilor de expediere a mărfurilor comandate.

21 Cu toate acestea, potrivit instanței menționate, dacă Directiva 97/7 ar fi interpretată în sensul că se opune ca, în cazul retractării, costurile de expediere a mărfurilor să fie imputate consumatorului, dispozițiile relevante din BGB ar trebui să fie interpretate într-un mod conform cu directiva menționată, în sensul că furnizorul ar fi ținut, în acest caz, să ramburseze consumatorului astfel de costuri.

22 Instanța de trimitere consideră totuși că nu este în măsură să stabilească cu certitudinea necesară interpretarea care se impune să fie dată acestei directive, în special articolului 6 alineatele (1) și (2).

23 În această privință, Bundesgerichtshof expune mai multe argumente care ar putea susține soluția potrivit căreia directiva menționată nu se opune unei reglementări precum cea în cauză în acțiunea principală.

24 Astfel, potrivit instanței de trimitere, în primul rând, sintagma „datorită exercitării dreptului său de a se retracta" („infolge der Ausübung seines Widerrufsrechts"), cuprinsă în versiunea germană a articolului 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din Directiva 97/7, poate sugera că aceste dispoziții privesc exclusiv cheltuielile ocazionate de exercitarea dreptului de retractare, cu excluderea costurilor de expediere a mărfurilor care erau deja efectuate la data retractării. Celelalte versiuni lingvistice ale acestei directive, în special versiunile engleză și franceză, pot susține o astfel de interpretare.

25 În al doilea rând, instanța de trimitere susține că articolul 6 alineatul (2) prima teză din această directivă nu exclude ca, în cazul retractării, furnizorul să obțină o compensare a valorii prestațiilor utilizate de consumator care nu pot fi restituite în natură. Prin urmare, este compatibil cu articolul menționat să se admită că livrarea mărfurilor este o prestație în temeiul căreia consumatorul ar trebui să restituie furnizorului o valoare de înlocuire, echivalentă cu costurile de expediere, iar, în consecință, obligația de rambursare a furnizorului ar fi redusă în mod corespunzător.

26 În al treilea rând, potrivit instanței de trimitere, nu este cert că obiectivul protecției consumatorului care este enunțat în special în considerentul (14) al Directivei 97/7 impune rambursarea costurilor de expediere a mărfurilor. Astfel, cu ocazia unei achiziții obișnuite, cumpărătorul suportă cheltuielile deplasării sale la magazin, fără a ține seama de timpul alocat pentru a se deplasa acolo.

27 În aceste condiții, Bundesgerichtshof a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dispozițiile articolului 6 alineatul (1) [primul paragraf] a doua teză și alineatul (2) din Directiva [97/7] trebuie interpretate în sensul că se opun unei reglementări naționale potrivit căreia costurile de expediere a mărfurilor pot fi imputate consumatorului chiar și atunci când acesta și-a exercitat dreptul de retractare?"

Cu privire la întrebarea preliminară

Observațiile prezentate Curții

28 Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen, guvernele spaniol, austriac și portughez, precum și Comisia Comunităților Europene consideră că dispozițiile articolului 6 din Directiva 97/7 se opun unei reglementări naționale care permite furnizorului să impute consumatorului costurile de expediere a mărfurilor, în cazul în care acesta din urmă își exercită dreptul de retractare.

29 Mai întâi, acestea susțin că sintagma „sumele plătite de consumator" prevăzută la articolul 6 alineatul (2) prima teză din Directiva 97/7 trebuie să fie interpretată în mod larg pentru a include orice prestație financiară a consumatorului față de furnizor în cadrul executării contractului, inclusiv costurile de expediere a mărfurilor.

30 În continuare, potrivit acestora, articolul 6 alineatele (1) și (2) din directiva menționată prevede că singurele cheltuieli care pot fi imputate consumatorului care își exercită dreptul de retractare sunt costurile directe ale returnării bunurilor. În consecință, celelalte cheltuieli, în special cele aferente expedierii bunurilor, nu ar putea să fie puse în sarcina acestuia din urmă.

31 În sfârșit, se susține că este necesară rambursarea către consumator a cheltuielilor pe care acesta le-a suportat pentru o prestație accesorie a furnizorului, precum expedierea mărfurilor, care nu prezintă niciun interes după retractarea consumatorului pentru a-l proteja pe acesta din urmă împotriva riscurilor datorate imposibilității practice de a vedea mărfurile înainte de încheierea contractului de vânzare la distanță.

32 Guvernul german arată, dimpotrivă, că dispozițiile articolului 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) din Directiva 97/7 trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei astfel de reglementări naționale potrivit căreia costurile de expediere a mărfurilor pot fi imputate consumatorului atunci când acesta și-a exercitat dreptul de retractare.

33 Guvernul menționat susține în esență că Directiva 97/7 nu reglementează imputarea costurilor de expediere în cazul retractării consumatorului. Prin urmare, această imputare s-ar încadra la „alte condiții și modalități consecutive exercitării dreptului de retractare" care trebuie stabilite de statele membre, astfel cum se prevede în considerentul (14) al directivei menționate.

34 Același guvern consideră că rambursarea „sumelor plătite" de consumator în sensul articolului 6 alineatul (2) prima teză din directiva menționată nu privește decât prestațiile principale, în special prețul plătit de consumator.

35 Guvernul german susține că Directiva 97/7 distinge între cheltuielile imputate „datorită exercitării" dreptului de retractare, care sunt consecutive punerii în aplicare a acestui drept, și celelalte cheltuieli ocazionate de încheierea sau de executarea contractului. În această privință, arată că articolul 6 alineatul (2) a doua teză din directiva menționată nu privește decât cheltuielile consecutive exercitării dreptului de retractare, în timp ce regimul aplicabil celorlalte cheltuieli contractuale nu este armonizat de această directivă. Or, costurile de expediere iau naștere anterior și independent de exercitarea dreptului de retractare. Prin urmare, imputarea lor este reglementată de dreptul intern al fiecărui stat membru.

36 În ceea ce privește obiectivele urmărite la articolul 6 din Directiva 97/7, guvernul german arată că acest articol urmărește, desigur, să compenseze dezavantajul care rezultă din imposibilitatea consumatorului de a examina mărfurile înainte de încheierea contractului. Cu toate acestea, obiectivele respective nu cuprind nicio indicație care ar permite o reformare completă a relației contractuale.

37 De altfel, suportarea costurilor de expediere de către consumator nu poate să îl împiedice pe acesta să își exercite dreptul de retractare. Astfel, potrivit aceluiași guvern, pe de o parte, consumatorul este informat, înainte de încheierea contractului, în legătură cu cuantumul unor astfel de costuri. Pe de altă parte, decizia de a rezilia contractul este independentă de existența acestor costuri, de vreme ce acestea au fost deja efectuate.

Răspunsul Curții

Observații introductive

38 Cu titlu introductiv, trebuie să se amintească faptul că din considerentul (4) al Directivei 97/7 rezultă că aceasta din urmă urmărește să introducă un număr minim de norme comune la nivelul Uniunii Europene în domeniul contractelor la distanță.

39 Mai precis, articolul 6 alineatul (1) primul paragraf prima teză din directiva menționată recunoaște consumatorului un drept de retractare pe care îl poate exercita, într-un termen determinat, fără penalități și fără indicarea unui motiv.

40 În ceea ce privește consecințele juridice ale retractării, articolul 6 alineatul (2) prima și a doua teză din Directiva 97/7 prevede că „furnizorul este obligat să ramburseze gratis sumele plătite de consumator. Singurele cheltuieli care pot fi imputate consumatorului datorită exercitării dreptului de retractare sunt costurile directe ale returnării bunurilor".

41 Cu toate acestea, din considerentul (14) al directivei menționate rezultă că armonizarea consecințelor juridice ale retractării nu este completă și că, așadar, este de competența statelor membre „să determine alte condiții și modalități consecutive exercitării dreptului de retractare".

Cu privire la interpretarea expresiei „sumele plătite de consumator"

42 În acțiunea principală, se urmărește să se stabilească dacă domeniul de aplicare al articolului 6 alineatele (1) și (2) din Directiva 97/7 cuprinde imputarea costurilor de expediere a mărfurilor, în cazul în care consumatorul își exercită dreptul de retractare, sau dacă, dimpotrivă, revine statelor membre competența de a stabili această imputare.

43 În această privință, trebuie să se constate că, potrivit cuprinsului articolului 6 alineatul (2) prima teză din directiva menționată, furnizorul, în cazul retractării

consumatorului, are o obligație generală de restituire care privește toate sumele plătite de acesta din urmă cu ocazia contractului, indiferent de cauza plății acestora.

44 Contrar celor susținute de guvernul german, nu rezultă nici din cuprinsul dispozițiilor articolului 6 din Directiva 97/7, nici din economia generală a acestora că sintagma „sumele plătite" trebuie să fie interpretată ca desemnând numai prețul plătit de consumator, cu excluderea cheltuielilor suportate de acesta din urmă.

45 Astfel, Directiva 97/7, în conformitate cu articolul 4 din aceasta, nu efectuează o distincție între prețul bunurilor și costurile de livrare decât în ceea ce privește informațiile puse la dispoziția consumatorului de către furnizor înainte de încheierea contractului. În schimb, în ceea ce privește consecințele juridice ale retractării, directiva menționată nu efectuează o astfel de distincție și se referă, așadar, la totalitatea sumelor plătite de consumator furnizorului.

46 Această interpretare este confirmată de asemenea de însăși formularea expresiei „[s]ingurele cheltuieli care pot fi imputate consumatorului", utilizată în cuprinsul celei de a doua teze a alineatului (2) menționat, pentru a desemna „costurile directe ale returnării bunurilor". Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 32 din concluzii, expresia „singurele cheltuieli" determină necesitatea unei interpretări stricte a acestei dispoziții și conferă un caracter exhaustiv acestei excepții.

47 În consecință, din ceea ce precedă rezultă că sintagma „sume plătite", menționată la articolul 6 alineatul (2) prima teză din Directiva 97/7, include toate sumele plătite de consumator pentru a acoperi cheltuielile prilejuite de contract, sub rezerva interpretării care trebuie dată articolului 6 alineatul (2) a doua teză din această directivă.

Cu privire la interpretarea expresiei „datorită exercitării dreptului său de a se retracta”

48 Astfel cum s-a amintit la punctul 35 din prezenta hotărâre, guvernul german invocă de asemenea faptul că sintagma „datorită exercitării dreptului de retractare”, cuprinsă la articolul 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din Directiva 97/7, nu privește totalitatea cheltuielilor imputabile consumatorului, ci numai cele care au o legătură cu exercitarea dreptului de retractare. Prin urmare, dispozițiile menționate nu ar reglementa decât cheltuielile cauzate de retractare.

49 Cu titlu prealabil, trebuie să se constate că, în anumite versiuni lingvistice, cuprinsul articolului 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din directiva menționată poate să fie interpretat fie ca raportându-se exclusiv la cheltuielile consecutive exercitării dreptului de retractare și cauzate de acesta, fie ca referindu-se la totalitatea cheltuielilor ocazionate de încheierea, executarea și încetarea contractului și care sunt susceptibile să fie imputate consumatorului în cazul în care acesta își exercită dreptul de retractare.

50 Astfel cum a arătat avocatul general la punctul 41 din concluzii, chiar dacă versiunile germană, engleză și franceză ale Directivei 97/7 utilizează expresiile „infolge”, „because of” și „en raison de”, alte versiuni lingvistice ale aceleiași directive, în special cea spaniolă și italiană, nu utilizează o expresie similară, ci vizează numai consumatorul care își exercită dreptul de retractare.

51 Potrivit unei jurisprudențe constante, necesitatea interpretării uniforme a directivelor Uniunii exclude posibilitatea ca, în caz de îndoială, textul unei dispoziții să fie privit în mod izolat și impune ca, dimpotrivă, acesta să fie interpretat și aplicat în lumina versiunilor existente în celelalte limbi oficiale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 2 aprilie 1998, EMU Tabac și alții, C-296/95, Rec., p. I-1605, punctul 36, Hotărârea din 17 iunie 1998, Mecklenburg, C-321/96, Rec., p. I-3809, punctul 29, Hotărârea din

20 noiembrie 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, Rep., p. I-8691, punctul 46, precum și Hotărârea din 10 septembrie 2009, Eschig, C-199/08, Rep., p. I-8295, punctul 54). În plus, în cazul în care există diferențe între diversele versiuni lingvistice ale unui text al Uniunii, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte (a se vedea Hotărârea din 9 martie 2000, EKW și Wein & Co, C-437/97, Rec., p. I-1157, punctul 42, Hotărârea din 4 octombrie 2007, Schutzverband der Spirituosen-Industrie, C-457/05, Rep., p. I-8075, punctul 18, precum și Hotărârea din 9 octombrie 2008, Sabatauskas și alții, C-239/07, Rep., p. I-7523, punctul 39).

52 Trebuie să se constate că interpretarea articolului 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din Directiva 97/7, potrivit căreia aceste dispoziții se referă la totalitatea cheltuielilor ocazionate de încheierea, executarea, precum și de încetarea contractului și care sunt susceptibile să fie imputate consumatorului în cazul în care acesta își exercită dreptul de retractare, corespunde economiei generale și finalității acestei directive.

53 Astfel, pe de o parte, această interpretare este confirmată de faptul că, inclusiv în versiunile lingvistice ale Directivei 97/7 care utilizează, la articolul 6 din aceasta, termenul „datorită” sau orice altă expresie similară, considerentul (14) al acestei directive menționează cheltuielile suportate de consumator „atunci când își exercită dreptul de retractare”. Rezultă din aceasta că, spre deosebire de ceea ce invocă guvernul german, articolul 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din directiva menționată se raportează la totalitatea cheltuielilor ocazionate de contract și nu numai la cheltuielile consecutive exercitării dreptului de retractare și cauzate de acesta.

54 Pe de altă parte, în ceea ce privește obiectivul articolului 6 din Directiva 97/7, este necesar să se sublinieze că, în cuprinsul considerentului (14) al acesteia, se prevede că interdicția de a imputa consumatorului, în cazul retractării acestuia, cheltuielile ocazionate de contract are ca finalitate să asigure că dreptul de retractare garantat de

această directivă „nu rămân[e] pur formal” (a se vedea în această privință Hotărârea din 3 septembrie 2009, Messner, C-489/07, Rep., p. I-7315, punctul 19). Atât timp cât obiectivul articolului 6 menționat este astfel în mod clar de a nu descuraja consumatorul să își exercite dreptul de retractare, ar fi contrar obiectivului menționat ca acest articol să fie interpretat în sensul că ar autoriza statele membre să permită punerea în sarcina acestui consumator a costurilor de livrare în cazul unei astfel de retractări.

55 În această privință, trebuie să se amintească faptul că articolul 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) a doua teză din directiva menționată autorizează furnizorul să impute consumatorului, în cazul retractării acestuia din urmă, numai costurile directe ale returnării bunurilor.

56 În situația în care costurile de expediere ar trebui de asemenea să fie puse în sarcina consumatorului, o astfel de imputare, care ar fi în mod inevitabil de natură să îl descurajeze pe acesta din urmă să își exercite dreptul de retractare, ar încălca obiectivul însuși al articolului 6 din directivă, astfel cum a fost amintit la punctul 54 din prezenta hotărâre.

57 În plus, o astfel de imputare ar fi de natură să pună în discuție repartizarea echilibrată a riscurilor între părțile la contractele încheiate la distanță, prin faptul că ar determina ca totalitatea obligațiilor legate de transportul bunurilor să fie suportate de către consumator.

58 Pe de altă parte, faptul că consumatorul a fost informat în legătură cu costurile de expediere anterior încheierii contractului nu este de natură să anihileze caracterul descurajator pe care practica de a imputa aceste costuri consumatorului l-ar avea asupra exercitării de către acesta din urmă a dreptului său de retractare.

59 Având în vedere totalitatea considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) din Directiva 97/7 trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite furnizorului, într-un contract încheiat la distanță, să impute consumatorului costurile de expediere a mărfurilor, în cazul în care acesta din urmă își exercită dreptul de retractare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

60 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Articolul 6 alineatul (1) primul paragraf a doua teză și alineatul (2) din Directiva 97/7/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 1997 privind protecția consumatorilor cu privire la contractele la distanță trebuie să fie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale care permite furnizorului, într-un contract încheiat la distanță, să impute consumatorului costurile de expediere a mărfurilor, în cazul în care acesta din urmă își exercită dreptul de retractare.

Semnături